

Михаил Хазин

Най-популярният руски макроикономист Михаил Хазин е роден на 5 май 1962 г. в Москва. Продължително време е бил член на президентската администрация на Русия. През 1993-1994 г. той е работил в Центъра за икономически реформи към правителството на Русия. От 1994 г. преминава в Министерството на икономиката, където няколко години е ръководител на Дирекция „Кредитна политика“. От 1997 г. до юни 1998 г. е бил заместник-ръководител на Икономическата дирекция на президента на Русия. Става трети клас държавен съветник на Руската федерация, но е бил уволнен от държавната служба „заради категорично нежелание за компромис“ и след това не е имал право да пътува в чужбина в продължение на десет години. По това време Хазин се противопостави на присъединяването на Русия към Световната търговска организация (СТО).

От 2002 г. става президент на експертно-консултантска компания Neokon Expert Consulting Company LLC, специализирана в стратегическото прогнозиране. В същото време Хазин, заедно с Олег Григориев и Андрей Кобяков, разработва теория за съвременната икономическа криза, която е отразена в книгите „Упадъкът на доларовата империя и Краят на Pax Americana“, публикувани в сътрудничество с А. Кобяков през 2003 г. и „Спомени за бъдещето. Идеи за модерна икономика“, която беше публикувана през 2019 г.

Постоянен член е на „Изборский клуб“, който обединява известни политици, мислители и общественици, като Александър Дугин, Захар Прилепин, Николай Стариков и други авторитетни аналитици и изследователи. Избран е за академик на Международната академия по мениджмънт.

Член е на Експертния съвет „Икономика и етика“ към Московския и на цяла Русия патриарх.

Член на Обществения съвет на Федералната тарифна служба.

Михаил Хазин е създател и постоянен автор на уебсайта Khazin.ru, който съдържа прегледи на състоянието и прогнози за развитието на световната и руската икономика, както и геополитически анализи. През 2015 г. основава „Фондация за икономически изследвания Михаил Хазин“.

Икономическа теория

Описвайки работата си в държавната служба, Хазин казва, че основната му задача е била „да разбере как наистина работи икономиката и да отстрани проблемите

по пътя на икономическия растеж“ в Русия. Хазин твърди, че през октомври 1997 г. икономическият отдел е изпратил доклад до президента Б. Н. Елцин, в който прогнозира развитието на кризата в Русия през лятото на 1998 г. при настоящата финансова и икономическа политика.

В ежегодно публикуваните си прогнози Хазин последователно развива темата за неизбежната (следващата, четвърта – на кредитното мултиплициране, на токсичните активи и деривати) световна икономическа криза за спадане на капиталовата ефективност. Основните му тези включват невъзможността да продължи да стимулира крайното търсене и разширяването на пазарите, спад на финансовите и икономически показатели, намаляване на нивото на разделение на труда и разпадането на световната икономика в няколко валутни зони, групирани на базата на съпричастност към конкретни глобални проекти.

Още преди 2007 г. (през 2000 г.) основните положения на теорията на четвъртата криза вече са формулирани и мащабът на очакваната криза е предвидим. Самият Хазин вижда основния проблем на кризата в изчезването на средната класа, която е в основата на социално-политическата стабилност на съвременното общество. Доказва, че основната причина за кризата е изчерпването на крайното търсене, утежнено от прекомерното стимулиране на потребителското търсене и неконтролираната емисия на долари. След кризата, според Хазин, щатският долар ще престане да бъде глобална валута, а ще стане регионална, еврото и юанът ще станат други регионални валути; вероятно също - индийската рупия, динар, рубла и някаква валута на Латинска Америка.

Хазин активно се противопоставя на идеологията на неолиберализма, като играе ролята на икономическа „Касандра“ чрез глобалните си прогнози и очертава бъдещето на световната финансова система. Той последователно пропагандира идеята, че Западът и американоцентричната система на световната икономика са обречени поради обективни причини за края на неолибералния капитализъм. Интересен факт е че на 10 септември 2001 г. в списание Forum под прозвището „Expert“ прогнозира, че финансистите на „Уолстрийт“, за да получат контрол над администрацията на Буш, могат да организират терористични атаки срещу Съединените щати.

През октомври 2008 г. Хазин описва дългосрочния и мащабен характер на избухването на световната финансова криза, като според оценките, произтичащи от неговата теория, той прогнозира следното: „Има страх от големи терористични атаки. Подобно на това, което те (САЩ) организираха през 2001 г. ... в резултат на това

американската икономика ще се свие с поне една трета. Световната икономика ще падне с 20%. След това планетата я очакват 10-12 години тежка депресия. И колата ще се превърне в луксозен артикул”. Обяснявайки тези думи в интервю, Хазин говори за умишлено изостряне на темата, че е трябвало да оспори преобладаващия тогава „либерален“ възглед за непоклатимото състояние на американската икономика като „Град на хълм“. А тероризмът може да бъде и биотероризъм...

Оценки

Академик Сергей Глазиев през 2010 г. нарече Михаил Хазин един от специалистите, които много преди световната икономическа криза, която започна през 2008 г., я предсказаха в своите трудове.

Икономистът, доктор по икономика Владислав Иноземцев в статия от 2009 г. във „Ведомости“ сравнява работата на Хазин и основателя на американския частен разузнавателен и аналитичен център Stratfor Джордж Фридман, като ги оценява като „фантастични глупости“.

В рецензията си на книгата „Падането на доларовата империя и краят на Pax Americana“ Павел Биков отбелязва огромно количество основна информация, систематично представена и задълбочено разработена. Той отбелязва, че авторите на книгата представят своето виждане за историята на развитието на икономиката на САЩ, което е придружено от прогноза за по-нататъшни събития с множество сценарии.

Колумнистът на Forbes Леонид Бершидски смята, че „икономическите прогнози на Хазин, на които се смееха основните икономисти, имат тенденция да се сбъдват напоследък, те започват да слушат не само него, но и тези, които той рекламира - на носители още по-еднозначни етични преценки”.